

Poradnik Młodego Drwala cz. 24

Dodano: 07.05.2022

Przerzynkę drewna możemy wykonać na dwa sposoby - prosty albo kombinowany. Należy jednak pamiętać, z której strony musimy ją rozpocząć.

Przygotowanie i obserwacja drewna

Przerzynka, jak każdy inny element pozyskania drewna - im lepiej przygotowany, tym łatwiej i bezpieczniej możemy go wykonać. Przed przystąpieniem do jej wykonania musimy sprawdzić, czy przerzynany pień nie zagraża obsunięciem się lub stoczeniem. Jeśli tak, to należy go odpowiednio zabezpieczyć, np. przez wbicie kołków lub podłożenie klinów. W zimie usuwamy także przeszkadzający śnieg i przymarznięte gałęzie w miejscu zakładania rzazu. Jeżeli pracujemy na stoku, wzdłuż warstwic powinniśmy stać powyżej drewna, aby uniknąć ewentualnego stoczenia się pnia na nas.

Od tego momentu musimy zacząć dobrze obserwować przerzynaną sztukę i ustalić, gdzie mamy rozpocząć pracę tak, aby nam naszej pilarki nie zakleszczyło, a my abyśmy byli bezpieczni. Główną zasadą, którą się tutaj kierujemy to ustalenie strony pnia z włóknami ściskanymi i rozciąganymi.

Przerzynka "od góry"

Przerzynkę, którą rozpoczynamy od górnej części pnia wykonujemy wówczas, gdy nasza sztuka leży oparta górnym i dolnym końcem o podłoże. W takim wypadku włókna ściskane powstają właśnie w górnej warstwie drewna (pnia) i tutaj właśnie zaczniemy.

Cięcie proste w poziomie prowadzimy umownie do ok. $\frac{1}{3}$ średnicy pnia, ale zawsze należy zwracać uwagę, czy sztuka nie zakleszczy nam wcześniej pilarki. Następnie wyciągamy pilę z rzazu i prowadzimy cięcie proste, poziome od dołu do momentu przecięcia surowca. Niestety ta metoda, chociaż jest najprostsza, ale za to może być niedokładna i często wychodzi nam krzywe cięcie typu kielbasa (zwłaszcza, jeżeli mamy nierówno ściągnięte ograniczniki i nieostry łańcuch).

Szczególnym sposobem przerzynki jest tzw. metoda kombinowana. Pozwala ona na proste ucięcie wałka, z zachowaniem maksimum bezpieczeństwa i kontroli nad drewnem.

Jeśli pozwalają nam na to warunki, to rozpoczynamy nasze cięcie od górnej strony, dosłownie zarysowując drewno łańcuchem tnącym. Następnie wycofujemy pilarkę i opuszczając niżej prawą rękę, prowadzimy końcówkę prowadnicy po obwodzie pnia (nie wyciągając jej całkowicie z rzazu) poniżej jego średnicy. Kolejnym krokiem jest wejście sztyletowe na wylot w pień oraz przecięcie dolnej strony pnia - i tutaj uwaga - obserwujemy, jak zachowa się sztuka. Jeżeli rzaz nam zacznie się zakleszczać, a czoła opadną do dołu, to znaczy, że nasze cięcie należy dokończyć od góry. Jeżeli jednak będzie odwrotnie, tzn. środek sztuki nam opadnie, a rzaz na dole zacznie się rozwierać, to znak, że dalej naszą przerzynkę musimy prowadzić od dołu.

Ta metoda wymaga dużych umiejętności i wprawy, ale za to jest niezawodna, gdy już się jej nauczymy. Dlaczego warto się jej nauczyć? Ponieważ jest ona również przydatna podczas przerzynki drzew silnie naprężonych, lub gdy nie możemy określić, gdzie znajdują się nasze włókna ściskane.

Przerzynka "od dołu"

Gdy włókna ściskane mamy na spodniej stronie pnia oraz jest sporo miejsca pod naszą sztuką i wygodnie możemy poprowadzić pilarkę stosujemy przerzynkę prostą lub kombinowaną od dołu. Cięcie proste jest analogiczne do tego prowadzonego od góry. Rozpoczynamy od strony ściskanej, do 1/3 grubości. Później przechodzimy na górę i docinamy do końca.

Nieco inaczej ma się sprawa z cięciem kombinowanym. Rozpoczynamy od dołu - zarysowując drewno. Następnie wyciągamy pilarkę i wchodzimy w pień sztyletowo bliżej górnej części (w ok. 1/3 średnicy). Prowadzimy cięcie pozostawiając niedopił (ok. 1/10 średnicy), swojego rodzaju zawiasę w przerzynanym drewnie. W ostatniej fazie przecinamy pień od góry, a sztuka nam się przełamuje.

Od Autora

Istnieje jeszcze jedna metoda przerzynki - "od boku". Jest ona używana podczas przerzynki drewna o średnicy powyżej użytecznej długości prowadnicy. Wówczas przerzynkę rozpoczynamy po przeciwległej stronie pnia niż my stoimy. Reszta pozostaje bez zmian (w zależności od występowania włókien ściskanych i rozciąganych. Pamiętajmy, aby drewno ciąć zawsze całą długością prowadnicy.

Celowo nie opisuję tutaj przerzynki na wiatrolomach i wiatrowalach, ponieważ to materiał na zupełnie osobny temat.

Co sobotę będziemy przypominać pozostałe części "Poradnika Młodego Drwala":

[Cz. 1 - Dlaczego drwale w Polsce nie używają dodatkowego osprzętu?](#)

[Cz. 2 - Taśma miernicza](#)

[Cz. 3 - Kleszcze do drewna](#)

[Cz. 4 - Klupa i inne dodatki w pasie drwala](#)

[Cz. 5 - Ostrzenie piły na stojąco](#)

[Cz. 6 - Łańcuch i jego parametry](#)

[Cz. 7 - Jak prawidłowo naostrzyć pilę?](#)

[Cz. 8 - Tankowanie pilarki](#)

[Cz. 9 - Elementy bezpieczeństwa w pilarence](#)

[Cz. 10 - Jak bezpiecznie obchodzić się z pilarką?](#)

[Cz. 11 - Planowanie prac](#)

[Cz. 12 - Szlaki operacyjne od podszewki](#)

[Cz. 13 - Zanim zaczniesz ścinać](#)

[Cz. 14 - Tirfor](#)

[Cz. 15 - Ścinka drzew z dźwignią - obracakiem](#)

[Cz. 16 - Parametry pniaka](#)

[Cz. 17 - Ścinka drzew standardowych](#)

[Cz. 18 - Ścinka drzew pochyłonych zgodnie z kierunkiem obalania](#)

[Cz. 19 - Ścinka drzew pochyłonych niezgodnie z kierunkiem obalania](#)

[Cz. 20 - Ścinka drzew nietypowych \(hubiastych, dziuplastych, z wieloma pniami, z pękniętym pniem, przy liniach energetycznych\)](#)

[Cz. 21 - Zawieszenia](#)

[Cz. 22 - Okrzesywanie](#)

[Cz. 23 - Metody Okrzesywania](#)

[Cz. 24 - Przerzynka](#)

[Cz. 25 - Serwis i utrzymanie pilarki](#)

[Cz. 26 - Klin Klinowi nierówny](#)

JH

Komentarze (0)

Nie dodano jeszcze żadnego komentarza.